

Розділ II. Інноваційні процеси в освіті

УДК 378.018.8:33-051

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Олександр Кірдан,

кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки та соціально-поведінкових наук, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, Україна, kirdan_alex@ukr.net

DOI: <https://doi.org/10.29038/2415-8143-2019-02-67-73>

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що з 2005 р. розпочався процес удосконалення нормативно-правового забезпечення професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти, який триває й до нині..

Мета і завдання. Мета статті – проаналізувати нормативно-правове забезпечення професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти. Завдання – встановити та дослідити зміст основних законодавчо-нормативних документів, які регулюють професійну підготовку майбутніх економістів у системі неперервної освіти.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження використано загальнонаукові та конкретно наукові методи: аналіз змісту нормативних документів та наукових праць вітчизняних дослідників, узагальнення змістового наповнення нормативно-правових документів, систематизація нормативних документів за принципом верховенства права та хронологічним принципом.

Результати роботи та ключові висновки. Проаналізовано основні нормативні документи, які регулюють професійну підготовку майбутніх економістів у системі неперервної освіти, а саме: Національну рамку кваліфікацій, закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України та ін. На основі їх аналізу встановлено, що державне замовлення на підготовку майбутніх економістів оновлюється щороку, а його нормативний складник визначено законом України «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів». Вказані та проаналізовані автором чинні закони України та підзаконні нормативно-правові акти щодо професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти згруповано за принципом верховенства права та хронологічним принципом. Вказано на актуальність дослідження питань запровадження чотири циклової системи підготовки фахівців з вищою економічною освітою (молодший бакалавр – бакалавр – магістр – доктор філософії (PhD)); затвердження та уведення в дію стандартів вищої освіти з економічних спеціальностей.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, державна освітня політика, освітній ступінь, галузь знань, стандарт вищої освіти, спеціальність.

Вступ. Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Відповідно до обраного Україною курсу, що спрямований на інтеграцію в європейський освітній простір і приєднанням до Болонського процесу, постала потреба приведення у відповідність до європейських стандартів системи вищої економічної освіти. Це детермінувало оновлення нормативно-законодавчого забезпечення професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти, а відтак прийнято низку нормативно-правових документів, спрямованих на врегулювання цього процесу. Нині на законодавчому та інституційному рівнях (на рівні закладу вищої освіти) прийнято та імплементовано низку нормативних та підзаконних актів, що є складниками нормативно-правового регулювання професійної підготовки майбутніх економістів та втілюють основні напрями державної політики у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Реформуванню системи вищої освіти в Україні присвячено наукові праці В. Андрущенко, С. Квіта, В. Кременя, В. Лугового,

В. Огнев'юка та ін. Актуальним питанням реформування освіти в Україні присвячено монографію за ред. С. Лондара [1]. Проблема аналізу нормативно-правового забезпечення професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти не знайшла належного висвітлення у працях вітчизняних науковців. Окремі її складники розглянуто у наукових розвідках Г. Дутки, Є. Іванченко, Т. Качеровської, Т. Коваль, С. Тарасової, В. Третька, Т. Поясок та ін. у контексті теоретичних, методичних та організаційних засад професійної підготовки майбутніх економістів в умовах ступеневої освіти. У своїх попередніх працях ми узагальнили положення нормативних документів щодо стандартизації вищої економічної освіти в Україні [3], конкретизували нормативно-правове забезпечення розвитку вищої економічної освіти в Україні у 1991–2018 рр. [2]. Однак, зважаючи на інтенсивний процес реформування системи вищої освіти України, вважаємо актуальним завданням окреслення сучасного нормативно-правового поля професійної підготовки майбутніх економістів.

Мета статті – проаналізувати нормативно-правове забезпечення професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти.

Для досягнення мети дослідження використано загальнонаукові та конкретно наукові *методи*, а саме: аналіз нормативних документів та наукових праць, порівняння, класифікація, узагальнення, систематизація.

Результати дослідження. Виклад основного матеріалу. До основних законодавчих актів, які регулюють процес професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти зараховуємо закони України «Про освіту» [6], «Про вищу освіту» [5], «Про наукову і науково-технічну діяльність» [10], постанови Кабінету Міністрів [4; 7–9; 12], накази Міністерства освіти і науки України [11] та ін.

Одним із перших кроків для становлення в Україні європейської моделі професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти стало затвердження постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. Національної рамки кваліфікацій (НРК) [7]. Саме НРК стала основоположним документом з узагальненим описом кваліфікаційних рівнів, структурованим за компетентностями; її запровадження стало основою для визначення норм Закону України «Про вищу освіту» щодо ступенів та рівнів вищої освіти відповідно до європейських стандартів.

Соціальне замовлення на підготовку майбутніх економістів оновлюється щороку, його нормативний складник визначено законом України «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» [13].

Так серед основних засад державної освітньої політики та принципів освітньої діяльності, які закладено в Законі України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (із змінами, внесеними згідно із Законами № 2657-VIII від 18.12.2018, ВВР, 2019, № 5, ст.33 № 2661-VIII від 20.12.2018, ВВР, 2019, № 5, ст.35), з огляду на досліджувану проблему, вважаємо: людиноцентризм; верховенство права; забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності; забезпечення рівного доступу до освіти; науковий характер освіти; різноманітність освіти; цілісність і наступність системи освіти; відповідальність і підзвітність органів управління освітою та закладів освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності перед суспільством; інтеграція з ринком праці; нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями; свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності; академічна доброчесність; академічна свобода; гуманізм; демократизм; єдність навчання, виховання та розвитку; виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій; формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення; формування громадянської культури та культури демократії; державно-громадське партнерство; державно-приватне партнерство; сприяння навчанню впродовж життя; інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір;

доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою [6].

Професійна підготовка майбутніх економістів у системі неперервної освіти, врегульована статтею 10 Закону, згідно якої виокремлено такі ступені: фахова передвища освіта, яка відповідає п'ятому рівню НРК; початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти, який відповідає шостому рівню НРК; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, який відповідає сьомому рівню НРК; другий (магістерський) рівень вищої освіти, який відповідає восьмому рівню НРК; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень вищої освіти, який відповідає дев'ятому рівню НРК [6].

Імплементация Закону України «Про вищу освіту» безпосередньо пов'язана з питанням розвитку професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти, оскільки передбачено функціонування єдиної освітньої системи підготовки бакалаврів, магістрів, а також започатковано підготовку докторів філософії на третьому – освітньо-науковому – рівні вищої освіти й урегульовано нормативно-правове її забезпечення [5].

Відповідно до положень статті 10 значимими, з огляду на досліджувану проблему, є положення щодо стандарту вищої освіти, який трактовано як «сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності» та конкретизовано механізм їх розроблення та упровадження [5].

Перелік спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка майбутніх економістів у системі неперервної освіти, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [8]. Для організованого забезпечення переходу закладів вищої освіти на новий перелік спеціальностей Міністерством освіти і науки України у наказі від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266» розроблено і затверджено Таблицю відповідності Переліку спеціальностей (Перелік 2011) та Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Перелік 2015) та деталізовано процедуру узгодження актів закладів вищої освіти з МОН України. Фактично вищевказаний нормативний документ посприяв суттєвому зменшенню кількості економічних спеціальностей, а саме: до галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зараховано спеціальність 051 «Економіка», а до галузі 29 «Міжнародні відносини» – 291 «Міжнародні відносини, суспільна комунікація та регіональні студії», 292 «Міжнародні економічні відносини» та 293 «Міжнародне право» [11].

Як ми відмічали раніше [3], новий етап стандартизації вищої економічної освіти пов'язаний із затвердженням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти та введенням їх в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600. У 2018 р. уведено в дію наказами МОН України сім стандартів вищої освіти з економічних спеціальностей.

Нормативно-правове регулювання професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти нерозривно пов'язане із створенням та діяльністю Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти [12] та введенням в дію 1 вересня 2017 р. постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». Даний документ містить нові вимоги щодо провадження освітньої діяльності закладами вищої освіти та встановлює низку індикаторів відповідності її кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення [9].

Отже, нами проаналізовано чинні закони України та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють професійну підготовку майбутніх економістів у системі неперервної освіти, які схематично згруповано за принципом верховенства права та хронологічним принципом та представлено нами у табл. 1.

Структура нормативно-правового забезпечення професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти

Закони України	Постанови Кабінету Міністрів України	Накази Міністерства освіти і науки України
Закон України «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» від 20.11.2012 № 5499-VI	Постанова КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 № 1341	Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266»: (Таблиці відповідності нових і попередніх спеціальностей) від 06.11.2015 № 1151
Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII	Постанова КМУ «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» від 15.04.2015 № 244	Наказ МОН України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600
Закон «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII	Постанова КМУ «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266	Наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 29.10.2018 за № 1172)
Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII	Постанова КМУ «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 № 1187	Наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 13.11.2018 за № 1244)
Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII	Постанова КМУ «Деякі питання реалізації статті 54 Закону України «Про вищу освіту» від 19.08.2017 № 656	Наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 13.11.2018 за № 1243)
		Наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 19.11.2018 за № 1260)
		Наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 075 «Маркетинг» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 05.12.2018 за № 1343

Продовження Таблиці 1.

Закони України	Постанови Кабінету Міністрів України	Накази Міністерства освіти і науки України
		Наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 29.10.2018 р. № 1165 05.12.2018 р. № 1338 (зміни)
		Наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.05.2019 за № 729

Висновки. Отже, аналіз нормативно-правового забезпечення професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти бази дає змогу констатувати, що долучення України з 2005 р. до Болонського процесу детермінувало необхідність удосконалення нормативної бази. Першочерговими кроками стало прийняття Національної рамки кваліфікацій (2011 р.), законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.) та ін. Нормативне регулювання галузевої структуризації професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти у розрізі галузей знань та спеціальностей закріплене постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» та наказом МОН України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266».

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у питаннях запровадження чотири циклової системи підготовки фахівців з вищою економічною освітою (молодший бакалавр – бакалавр – магістр – доктор філософії (PhD)); затвердження та уведення в дію стандартів вищої освіти з економічних спеціальностей.

Джерела та література

1. Актуальні питання реформування освіти в Україні : монографія / за ред. С. Л. Лондара ; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2018. 246 с.
2. Кірдан О.П. Нормативно-правове забезпечення розвитку вищої економічної освіти в Україні (1991–2018 рр.) / О.П. Кірдан // Управління навчальними закладами: теорія, історія, практика: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Умань, 22 травня 2018 р.) : в 2 ч. Ч. 2. / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини ; [відп. за вип.: Кірдан О.Л.]. – Умань. – 2018. – С. 40-43.
3. Кірдан О.П. Професійна підготовка майбутніх економістів у контексті стандартизації вищої освіти / О.П. Кірдан // Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії» – Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – №6. – Кн.2. – Том IV (82). – К.: Гнозис, 2018. – С. – 28 – 36. Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/10823>
4. Постанова КМУ від 1 лютого 2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=5090>
5. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556–VII // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
6. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145–VIII // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] : постанова Каб. Міністрів України від 23 листоп. 2011 р. № 1341 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>

8. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
9. Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p>.
10. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848-VIII // Законодавство України / Верхов. Рада України. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>
11. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266: наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>
12. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : постанова Каб. Міністрів України від 15 квіт. 2015 р. № 244 // Законодавство України / Верхов. Рада України. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-p>
13. Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів : Закон України від 20 листоп. 2012 р. № 5499-VI // Законодавство України / Верхов. Рада України. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5499-17>

References

1. Aktual'ni py'tannya reformuvannya osvity` v Ukrayini : monografiya / za red. S. L. Londara ; DNU «Insty`tut osvity`noyi anality`ky`». Ky`yiv, 2018. 246 s.
2. Kirdan O.P. Normaty`vno-pravove zabezpechennya rozvy`tku vy`shhoyi ekonomichnoyi osvity` v Ukrayini (1991–2018 rr.) / O.P. Kirdan // Upravlinnya navchal`ny`my` zakladamy`: teoriya, istoriya, prakty`ka: materily` Vseukrayins`kogo nauково-prakty`chnogo seminaru (m. Uman`, 22 travnya 2018 r.) : v 2 ch. Ch. 2. / Umans`ky`j derzhavny`j pedagogichny`j universy`tet imeni Pavla Ty`chy`ny` ; [vidp. za vy`p.: Kirdan O.L.]. – Uman`. – 2018. – S. 40-43.
3. Kirdan O.P. Profesijna pidgotovka majbutnix ekonomistiv u konteksti standarty`zacyi vy`shhoyi osvity` / O.P. Kirdan // Vseukrayins`ky`j nauково-prakty`chny`j zhurnal «Dy`rektor shkoly`, liceyu, gimnaziyi» – Special`ny`j tematy`chny`j vy`pusk «Vy`shha osvita Ukrayiny` u konteksti integraciyi do yevropejs`kogo osvity`noho prostoru». – #6. – Kn.2. – Tom IV (82). – K.: Gnozy`s, 2018. – S. – 28 – 36. Rezhy`m dostupu: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/10823>
4. Postanova KMU vid 1 lyutogo 2017 r. # 53 «Pro vnesennya zmin do postanovy` Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 29kvitnya 2015 r. # 266» [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=5090>
5. Pro vy`shhu osvitu : Zakon Ukrayiny` vid 1 ly`p. 2014 r. # 1556–VII // Zakonodavstvo Ukrayiny` / Verxov. Rada Ukrayiny`. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
6. Pro osvitu : Zakon Ukrayiny` vid 05.09.2017 r. # 2145–VIII // Zakonodavstvo Ukrayiny` / Verxov. Rada Ukrayiny`. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Pro zatverdzhennya Nacional`noyi ramky` kvalifikacij [Elektronny`j resurs] : postanova Kab. Ministriv Ukrayiny` vid 23 ly`stop. 2011 r. # 1341 // Zakonodavstvo Ukrayiny` / Verxov. Rada Ukrayiny`. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
8. Pro zatverdzhennya pereliku galuzej znan` i special`nostej, za yaky`my` zdijsnyuyet`sya pidgotovka zdobuvachiv vy`shhoyi osvity` : postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 29.04.2015 r. # 266 [Elektronny`j resurs]. – rezhy`m dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
9. Pro zatverdzhennya licenzijny`x umov provadzheniya osvity`noyi diyal`nosti zakladiv osvity` : postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 30 grudnya 2015 roku # 1187. [Elektronny`j resurs]. – rezhy`m dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p>.
10. Pro naukovu i nauково-texnichnu diyal`nist` : Zakon Ukrayiny` vid 26 ly`stop. 2015 r. # 848-VIII // Zakonodavstvo Ukrayiny` / Verxov. Rada Ukrayiny`. [Elektronny`j resurs]. – rezhy`m dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>
11. Pro osoby`vosti zaprovadzheniya pereliku galuzej znan` i special`nostej, za yaky`my` zdijsnyuyet`sya pidgotovka zdobuvachiv vy`shhoyi osvity`, zatverdzenogo postanovoyu Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 29.04.2015 r. # 266: nakaz MON Ukrayiny` vid 06.11.2015 # 1151 [Elektronny`j resurs]. – rezhy`m dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>
12. Pro utvorenniya Nacional`nogo agentstva iz zabezpechennya yakosti vy`shhoyi osvity` : postanova Kab. Ministriv Ukrayiny` vid 15 kvit. 2015 r. # 244 // Zakonodavstvo Ukrayiny` / Verxov. Rada Ukrayiny`. [Elektronny`j resurs]. – rezhy`m dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-p>
13. Pro formuvannya ta rozmishhennya derzhavnogo zamovlennya na pidgotovku faxivciv, naukovy`x, nauково-pedagogichny`x ta robitny`chy`x kadriv, pidvy`shhennya kvalifikaciyi ta perepidgotovku kadriv : Zakon Ukrayiny`

vid 20 ly`stop. 2012 r. # 5499-VI // Zakonodavstvo Ukrainy` / Verxov. Rada Ukrainy`. [Elektronny`j resurs]. – rezhy`m dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5499-17>

Кирдан Александр. Нормативно-правовое обеспечение профессиональной подготовки будущих экономистов в системе непрерывного образования. *Актуальность* темы исследования обусловлена тем, что с 2005 г. начался процесс совершенствования нормативно-правового обеспечения профессиональной подготовки будущих экономистов в системе непрерывного образования, который продолжается и в настоящее время.

Цель и задачи. Цель статьи – проанализировать нормативно-правовое обеспечение профессиональной подготовки будущих экономистов в системе непрерывного образования. Задачи – установить и исследовать содержание основных законодательно-нормативных документов, регулирующих профессиональную подготовку будущих экономистов в системе непрерывного образования.

Методы исследования. Для достижения цели исследования использованы общенаучные и конкретно научные методы: анализ содержания нормативных документов и научных трудов отечественных исследователей, обобщение содержательного наполнения нормативно-правовых документов, систематизация нормативных документов по принципу верховенства права и хронологическому принципу.

Результаты работы и ключевые выводы. Проанализированы основные нормативные документы, регулирующие профессиональную подготовку будущих экономистов в системе непрерывного образования, а именно: Национальную рамку квалификаций, законы Украины «О высшем образовании», «Об образовании», постановления Кабинета Министров Украины, приказы Министерства образования и науки Украины и др. На основе их анализа установлено, что государственный заказ на подготовку будущих экономистов обновляется ежегодно, а его нормативный составленная определена законом Украины «О формировании и размещения государственного заказа на подготовку специалистов, научных, научно-педагогических и рабочих кадров, повышение квалификации и переподготовку кадров». Указанные и проанализированные автором действующие законы Украины и подзаконные нормативно-правовые акты по профессиональной подготовке будущих экономистов в системе непрерывного образования сгруппированы по принципу верховенства права и хронологическому принципу. Указано на актуальность исследования вопросов введения четыре цикловой системы подготовки специалистов с высшим экономическим образованием (младший бакалавр - бакалавр - магистр - доктор философии (PhD)); утверждение и введение в действие стандартов высшего образования по экономическим специальностям.

Ключевые слова: нормативно-правовое регулирование, государственная образовательная политика, образовательная ступень, отрасль знаний, стандарт высшего образования, специальность.

Kirdan Oleksandr. The normative-legal regulation of the professional training of future economists in the system of continuous education.

The purpose and the tasks. The purpose of the paper is to analyze the legal and regulatory framework for the training of future economists in the system of continuing education. The task - to establish and explore the content of the main legislative and regulatory documents that regulate the training of future economists in the system of continuing education.

Materials and methods of research. To achieve the purpose of the study general scientific and specific scientific methods were used: analysis of the content of normative documents and scientific works of domestic researchers, generalization of content of normative legal documents, systematization of normative documents on the principle of rule of law and chronological principle.

The analysis of normative and legal provision of training of future economists in the system of continuous education of the database made it possible to state that since 2005 the process of improving the normative base has begun. The main documents are analyzed, namely: the National Qualifications Framework, the Laws of Ukraine "On Higher Education", "On Education", the Cabinet of Ministers' Decrees, the orders of the Ministry of Education and Science of Ukraine, etc. On the basis of the analysis of normative documents, it was established that the state order for the training of future economists is updated annually, and its normative component is determined by the law of Ukraine "On the formation and placement of a state order for the training of specialists, scientific, scientific and pedagogical and labor personnel, training and retraining of personnel". Specified and analyzed by the author current laws of Ukraine and sub-normative legal acts on the training of future economists in the system of continuous education are schematically grouped according to the rule of law principle and chronological principle. It is indicated on the urgency of the issues of introduction of four cycles of training of specialists with higher economic education (the younger bachelor - the bachelor - the master - the doctor of philosophy (PhD)); approval and putting into operation of the standards of higher education in economic specialties.

Key words: normative-legal regulation, state educational policy, educational degree, branch of knowledge, higher education standard, specialty.

Стаття надійшла до редколегії 05.06.2019 р.